

Soru Örnekleriyle

Eğitimde Program Değerlendirme Modelleri

Editör: Pınar BİLASA

3. Baskı

Editör: Prof. Dr. Pınar BİLASA

SORU ÖRNEKLERİYLE EĞİTİMDE PROGRAM DEĞERLENDİRME MODELLERİ

ISBN 978-625-6357-66-2

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2024, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Eylül 2022, Ankara

3. Baskı: Nisan 2024, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş

Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Yaman Dijital Matbaacılık Ltd. Şti.

Zübeyde Hanım Mah. Kazım Karabekir Cad. Uğurlu İş Merkezi No:97/27

Altındağ/ANKARA

Tel: (0312) 341 00 02

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 75392

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

*“Eğitim programı; çocukların ve gençlerin
hedefe ulaşmaları için sahip olmaları
gereken deneyimler dizisidir.”*

John Franklin Bobbitt

(Eisner, 1967)

Eğitim programı, öğelerden oluşan dinamik bir sistemdir. Amaç (hedef), içerik (muhteva), öğrenme-öğretme süreci (eğitim durumları, ölçme-değerlendirme (sınama durumları) ögerinden oluşan bu sistem, bu öğeler sayesinde işlevsellik kazanır. İhtiyaçların belirlenmesiyle ortaya çıkan amaç ögesi bu sistemde adeta bir lokomotif görevi görür. Bununla beraber sistemin tüm öğeleri arasında bir ön koşulluk ilişkisi söz konusudur. Yani amaç ögesi içeriği, içerik ögesi eğitim durumlarını, eğitim durumları sınama durumlarını etkiler. Öğeler arasındaki ilişkiler bir eğitim ya da öğretim programının oluşturulmasına hizmet ederler. Böylece sistemde düzenli ve uyumlu bir işleyiş söz konusu olur. Öğelerin birinde oluşabilecek bir aksaklık diğer öğeleri de etkileyeceğinden tüm eğitim programının aksamasına ya da bozulmasına neden olur.

Gerek öğrenci başarısının değerlendirilmesi amacıyla gerekse de uygulanan eğitim programının etkililiği hakkında yargıda bulunmak amacıyla yapılan program değerlendirme çalışmalarında; gözlem başta olmak üzere çok çeşitli ölçme araçları yardımıyla elde edilen veriler ile programların ne derecede etkili olduğu belirlenmeye çalışılır. Bunun yanı sıra sistematik veri toplama ve program hakkında karar verme noktasında program değerlendirme modellerinin değerlendirme sürecinde ayrı bir yeri ve önemi vardır. Çünkü modeller; araştırmacılara bir programın nasıl değerlendirilebileceği ve tasarlanabileceği konusunda yol gösteren birer pusula gibi işlev görürler. Modeller aracılığıyla değerlendirilen ve tasarlanan eğitim programlarının eğitimde niteliği yükselttiği ve böylece daha kaliteli bir eğitim hizmeti verilmesine olanak sağlandığı söylenebilir.

Bu kitapta öncelikle program değerlendirmeye kavramsal ve tarihsel bir bakış açısıyla yaklaşılmış ardından da alan yazında sayıları gittikçe artan program değerlendirme ve tasarım modelleri arasında yer alan ve oldukça işlevsel olduğu düşünülen, Türkiye’de de üzerinde az çalışma yapılmış altı program değerlendirme modeli ele alınmıştır. Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modeli, Bellon ve Handler’ın Program Değerlendirme Modeli, Dick, Carey ve Carey Öğretim Tasarımı Modeli, Hammond Program Değerlendirme Modeli, Hümanist Program Değerlendirme Modeli, Pragmatik Program Değerlendirme Modeli çerçevesinde ele alınan bu kitapta modeller alfabetik bir sıra ile verilmiştir. Türkiye’de bu modelleri

ele alarak yapılan çalışmaların az sayıda olduğu söylenebilir. Bunun nedeninin bu modellerin ve uygulamalarının tam olarak bilinmemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu kitap bu modellerin ayrıntılı bir şekilde tanıtımı açısından ve program değerlendirme çalışmalarında araştırmacılara soru örnekleriyle yol göstermesi açısından bir rehber niteliği taşımaktadır.

Kitapta yer alan her bir model; modelin tanıtımı, dayandığı felsefe, modelin aşamaları, paydaşları, modelin uygulanmasında kullanılabilecek araştırma yöntemleri, diğer modeller arasındaki farklılıkları, modelin sınırlılıkları ve güçlü yönleri, model ile ilgili yerli/yabancı araştırmalar, modele ilişkin kullanılabilecek soru örnekleri çerçevesinde ele alınmıştır. Kitapta ele alınan modellere ilişkin bilgilere özgün kaynaklardan ulaşılmış ve en doğru bilgilere yer verilmeye çalışılmıştır. Bilindiği gibi öğelerine yönelik değerlendirme yerine model kullanarak değerlendirme yapmak isteyen bir araştırmacının yaşadığı en büyük sıkıntı hangi değerlendirme modelinin araştırma için daha uygun olacağı ve seçilen modele uygun soruların neler olacağıdır. Bu kitapta program değerlendirme modellerinin tanıtımıyla model seçimine yardımcı olmak ve seçilen modele uygun soru örneklerine yer vererek araştırmacılara destek olmak amaçlanmıştır. Bu sayede araştırmacılara program değerlendirme çalışmalarında kullanılacak modeli seçme ve uygulama kolaylığı sağlanmaya çalışılmıştır.

Gerek az bilinen modelleri ayrıntılı bir şekilde tanımlamak gerekse de araştırma yapabilmeyi kolaylaştırmak amacıyla soru örneklerine yer vermek yönünde özelliklere sahip olan bu kitabın alan yazındaki diğer program değerlendirme kitaplarından farklılaştığı söylenebilir. Kitabın bu özellikleri göz önünde bulundurulduğunda eğitim programları ve öğretim alanına ilgi duyan ve bu alanda araştırma yapmak isteyen tüm eğitimcilere farklı modeller yoluyla araştırma yapabilmeye olanağı sunulmaya çalışılmıştır.

Kitabın oluşmasında eğitim programları ve öğretim alanına özel ilgi duyan değerli bölüm yazarlarının özverili çalışma ve emekleri için içten teşekkürler. Ayrıca kitaba yönelik görüş, öneri ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen çok kıymetli hocam Prof. Dr. sayın Mehmet Taşpınar'a ve İngilizce-Türkçe düzeltme önerileri için değerli öğrencim Uzm. Ercan Tozluoğlu'na sonsuz teşekkürler. Özelde eğitim programları ve öğretim alanına genelde ise tüm eğitim camiasına katkı getirmesi dileğiyle...

Editör

Prof. Dr. Pınar BİLASA

ORCID No: 0000-0001-8897-9222

Ankara, Eylül/2022

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editör: Prof. Dr. Pınar BİLASA

1. Bölüm: Eğitimde Program Değerlendirmeye Kavramsal ve Tarihsel Bir Bakış

Prof. Dr. Pınar BİLASA, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-8897-9222

2. Bölüm: Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modeli

Eğitim Programları ve Öğr. Uzm. Büşra DURSUN, MEB
ORCID No: 0000-0002-0266-7488

3. Bölüm: Bellon ve Handler'ın Program Geliştirme ve Değerlendirme Modeli

Öğr. Gör. Özgül GÜLTEKİN TALAYHAN, Batman Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-6467-697X

4. Bölüm: Dick, Carey ve Carey Öğretim Tasarımı Modelinin Değerlendirilmesi

Öğr. Gör. Aytaç TÜRKBEN, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
ORCID No: 0000-0002-4859-638X

5. Bölüm: Hammond Program Değerlendirme Modeli

Eğitim Programları ve Öğr. Uzm. Serpil DENİZ, MEB
ORCID No: 0000-0002-1827-8196

6. Bölüm: Hümanist Program Değerlendirme Modeli

Eğitim Programları ve Öğr. Uzm. Kübra D. ÇOPUR, MEB
ORCID No: 0000-0002-7801-1055

7. Bölüm: Pragmatik Program Değerlendirme Modeli

Öğr. Gör. Uzm. Merve AYDIN ÇULHA, Abdullah Gül Üniversitesi
ORCID No: 0000-0002-0844-0612
Prof. Dr. Pınar BİLASA, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-8897-9222

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM

EĞİTİMDE PROGRAM DEĞERLENDİRMEYE KAVRAMSAL VE TARİHSEL BİR BAKIŞ

Giriş.....	1
Eğitim Programlarında Değerlendirme Kavramı	1
Program Değerlendirmenin Tarihsel Gelişimi	4
1930’lu Yıllara Kadar “Ölçme Dönemi”	4
1930-1950 Yılları Arası “Betimleme Dönemi”	8
1950’li Yıllardan Sonra “Yargıya Varma Dönemi”	9
Özet	16
Kaynakça.....	17

2. BÖLÜM

AYDINLATICI PROGRAM DEĞERLENDİRME MODELİ

Giriş.....	19
Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modelinin Doğuşu	19
Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modelinin Dayanakları.....	20
Geleneksel Değerlendirme ve Tarım-Botanik (Traditional Evaluation and The Agricultural-Botany Paradigm) Araştırma Paradigması	20
Sosyal Antropoloji Araştırma Paradigması	21
Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modelinin Amaçları.....	23
Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modelinin Kavramsal Çerçevesi.....	23
Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modelinin Temel Özellikleri.....	25
Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modelinin Aşamaları	26
Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modelinde Değerlendirmecinin Rolü	28
Modelin Paydaşları.....	28
Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modelinin Uygulanmasında Kullanılabilecek Yöntemler	29
Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modeli ile Diğer Modeller Arasındaki Farklılıklar	31
Modelin Sınırlılıkları ve Güçlü Yönleri	33
Modele Yönelik Yapılmış Yerli/Yabancı Araştırmalar.....	35
Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modeli ile Yapılacak Değerlendirme Çalışmalarında Kullanılabilecek Soru Örnekleri	39

Özet	42
Kaynakça.....	43

3. BÖLÜM

BELLON VE HANDLER'IN PROGRAM GELİŞTİRME VE DEĞERLENDİRME MODELİ

Giriş.....	47
Modelin Tarihçesi ve Gerekçesi.....	48
Modelin Dayandığı Felsefe.....	49
Modelin Bileşenleri	50
Modelin İşlem Basamakları	52
Modelin Paydaşları	56
Modelin Uygulanmasında Kullanılabilecek Araştırma Yöntemleri.....	57
Modelinin Diğer Modeller Arasındaki Farklılıkları	58
Modelin Sınırlılıkları ve Güçlü Yönleri	60
Modele Yönelik Yapılmış Yerli/Yabancı Araştırmalar.....	61
Modele İlişkin Kullanılabilecek Soru Örnekleri.....	64
Hedefler	64
Organizasyon	65
İşleyiş.....	65
Çıktılar	66
Özet	66
Kaynakça.....	67

4. BÖLÜM

DICK, CAREY VE CAREY ÖĞRETİM TASARIMI MODELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Giriş.....	69
Modelin Tarihçesi ve Gerekçesi.....	70
Modelin Dayandığı Felsefe.....	71
Modelin Sistem Yaklaşımı	71
Dick, Carey ve Carey Modelinin Aşamaları	72
Öğretim Hedeflerinin Belirlenmesi	72
Giriş Davranışların Değerlendirilmesi.....	72
Öğretim Stratejilerinin Geliştirilmesi	73
Öğretimin Materyallerinin Seçimi ve Geliştirilmesi	73
Bıçimlendirici Değerlendirmenin Geliştirilmesi	73
Öğretimi Düzenlemek	74
Toplam Değerlendirmenin Yürütülmesi ve Geliştirilmesi.....	74

Modelin Bileşenleri	76
Modelin İşlem Basamakları	76
Modelin Uygulanmasında Kullanılabilecek Araştırma Yöntemleri.....	79
Küçük Grup Değerlendirmesinde Öğrencilerin Seçilmesi.....	84
Küçük Grup Değerlendirmesinde Süreç Nasıl İşlemektedir?.....	85
Küçük Grup Değerlendirmesinde Değerlendirme ve Anket.....	85
Alan/Saha Değerlendirmesinde Öğrencilerin Seçimi	86
Alan/Saha Değerlendirmesinde Yürütme Prosedürü.....	86
Modelin Paydaşları	87
Modelinin Diğer Modeller ile Arasındaki Farklılıkları	88
Modelin Sınırlılıkları ve Güçlü Yönleri	91
Modele Yönelik Yapılmış Yerli/Yabancı Araştırmalar.....	91
Modele İlişkin Soru Örnekleri.....	93
Birebir Görüşme.....	93
Katılımcılar	93
Hedef Kitleden Seçilen Öğrencilerin Katılımı	93
Birebir Değerlendirme Çıktıları.....	95
Küçük Grup Değerlendirmesi	95
Hedef Kitleden Öğrencilerin Katılımı.....	95
Saha Denemesi	98
Özet	98
Kaynakça.....	99

5. BÖLÜM

HAMMOND PROGRAM DEĞERLENDİRME MODELİ

Giriş	101
Modelin Tarihçesi ve Gerekçesi.....	101
1. Öğretim Boyutu	105
2. Kurum Boyutu	107
3. Davranış Boyutu	107
Hammond Değerlendirme Modelinin Aşamaları	109
Hammond Program Değerlendirme Modelinin Paydaşları.....	111
Hammond Program Değerlendirme Modelinin Uygulanmasında Kullanılabilecek Araştırma Yöntemleri	111
Hammond Program Değerlendirme Modeli ile Diğer Modeller Arasındaki Farklılıklar	113
Hammond Program Değerlendirme Modelinin Sınırlılıkları ve Güçlü Yönleri.....	114
Modele Yönelik Yapılmış Yerli/Yabancı Araştırmalar	115
Hammond Program Değerlendirme Modeline İlişkin Kullanılabilecek Soru Örnekleri	122

Özet	125
Kaynakça.....	126

6. BÖLÜM

HÜMANİST PROGRAM DEĞERLENDİRME MODELİ

Giriş.....	129
Modelin Dayandığı Felsefe	129
Abraham Harold Maslow (1 Nisan 1908-8 Haziran 1970)	130
Carl Ransom Rogers (8 Ocak 1902- 4 Şubat 1987).....	131
Rollo May (21 Nisan 1909 - 22 Ekim 1994).....	131
Hümanist Program Değerlendirme Modeli'nin Doğuşu	132
Hümanist Program Değerlendirme Modelinin Paydaşları.....	133
Hümanist Program Değerlendirme Modeli Uygulamasında Kullanılabilecek Araştırma Yöntemleri	134
Hümanist Program Değerlendirme Modelinin Diğer Modellerden Farklılıkları.....	135
Hümanist Program Değerlendirme Modelinin Sınırlılıkları ve Güçlü Yönleri	135
Modele Yönelik Yapılmış Yerli/Yabancı Araştırmalar	136
Hümanist Program Değerlendirme Modeli Araştırma Örneği	138
Özet	140
Kaynakça.....	141

7. BÖLÜM

PRAGMATİK PROGRAM DEĞERLENDİRME MODELİ

Giriş.....	143
Modelin Dayandığı Felsefe.....	143
Pragmatik Değerlendirme Modelinin Doğuşu.....	144
Pragmatik Değerlendirme Modelinin Hedef ve Aşamaları	146
Modelin Paydaşları.....	147
Pragmatik Değerlendirme Modelinin Uygulanmasında Kullanılabilecek Araştırma Yöntemleri	147
Pragmatik Değerlendirme Modeli ile Diğer Modeller Arasındaki Farklılıklar.....	148
Pragmatik Değerlendirme Modelinin Sınırlılıkları ve Güçlü Yönleri	148
Modele Yönelik Yapılmış Yerli/Yabancı Araştırmalar.....	149
Pragmatik Değerlendirme Modeline İlişkin Kullanılabilecek Soru Örnekleri	151
Özet	152
Kaynakça.....	153

Editör ve Yazarlar Hakkında	155
--	------------

1. BÖLÜM

EĞİTİMDE PROGRAM DEĞERLENDİRMEYE KAVRAMSAL VE TARİHSEL BİR BAKIŞ

Prof. Dr. Pınar BİLASA, Gazi Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-8897-9222

Giriş

Tüm bilim alanlarının kendilerine has geçmişleri vardır. Bilim alanlarının tarihini incelemek, yeni fikir ve eğilimlerin eskisiyle karşılaştırılması ya da önceki fikir ve eğilimlerin hâlihazırda kullanılabilir hale getirilmesi için yeniden düzenlenmesine olanak tanır (Hewitt, 2018a). Değerlendirmenin kavramsallaştırılmasıyla ilgilenen kişilerin alanın kökenleri hakkında bilgi sahibi olmaları önemlidir. Program değerlendirme tarihine ilişkin böyle bir farkındalık, bu alanın nasıl ve neden bu şekilde geliştiğinin daha iyi anlaşılmasına yol açar. Program değerlendirme çalışan araştırmacıların felsefi temelleri ve kavramsal yönelimleri de dâhil olmak üzere eğitim programlarının hem çağdaş hem de tarihsel yönlerinin farkında olmaları gerekir. Arka plan olmadan, program değerlendirme yapan kişiler geçmişteki hataları tekrarlamaya mahkûmdur. Aynı derecede, geçmişteki başarıları sürdürmek gelecekteki başarısızlığa neden olacaktır (Madaus & Stufflebeam, 2000). Bu nedenle eğitim programlarının tarihini bilmek bu alandaki gelişmeleri daha iyi anlamak ve takip etmek açısından iyi bir başlangıçtır.

Eğitim programlarının tarihi; zamansal ve anlamsal olmak üzere iki yaklaşımla ele alınabilir. Zamansal yaklaşım belirli zaman dilimlerini ele alırken, anlamsal yaklaşım ise alanın odaklandığı bilgileri temele alır. Bu yaklaşımların amacı okuyucuların eğitim programı anlayışlarını geliştirmektir (Hewitt, 2018a). Bu bölümde, eğitimde program değerlendirmenin tarihsel gelişimi hem zamansal hem de anlamsal yaklaşım esas alınarak yapılandırılmıştır. Program değerlendirmenin tarihçesine yer vermeden önce değerlendirme kavramının ne anlama geldiğine ve eğitim programıyla olan ilişkisine değinmekte yarar vardır. Aşağıda öncelikle değerlendirme kavramına değinilmiş ardından da program değerlendirmenin tarihsel gelişimine dönemler itibarıyla yer verilmiştir.

Eğitim Programlarında Değerlendirme Kavramı

Tarihsel süreç incelendiğinde değerlendirmenin birçok tanımının yapıldığı görülmektedir. Bu kitapta model olgusu üzerinden araştırma yapıldığı ve ilk program değerlendirme modelinin Ralph Winfred Tyler (1902-1994) tarafından ortaya koyulduğu için onun değerlendirme tanımına başta yer verilerek değerlendirme kavramı açıklanmaya çalışılmıştır. Ralph Winfred Tyler değerlendirme; “Eğitim amaçlarının ne ölçüde gerçekleştirildiğini belirleme süreci” şeklinde tanımlar. Ona göre değerlendirmenin amacı; karar verme için bilgi sağlamaktır. Cronbach (1963), Alkin (1969), Stufflebeam (1971) gibi önde gelen program değerlendiriciler tarafından da değerlendirmenin tanımları yapılmıştır. Eğitim programları alanında adı çok fazla zikredilmese de aslında Lee Cronbach’ın program değerlendirme tarinde oldukça önemli bir yeri vardır (Nevo, 1983). Cronbach’a göre değerlendirme; bilgilerin toplanması ve program hakkında karar verme işidir. Ona göre değerlendirme sürekli geliştirilecek olan bir sanattır (Ültanır, 2016). Burada değerlendirme ve sanat ilişkisi altında yatan en önemli ortak nokta hem değerlendirmenin hem de sanatın sürekli ve yenilikçi bir anlayışa sahip olmasından kaynaklanmaktadır.

1950’lili yıllarda Türkiye’den ABD’ye eğitim bilimleri alanında eğitim almak üzere gönderilen ve bu zamana kadar Türkiye’de egemen olan Alman-Fransız pedagoji geleneği yerine Amerikan eğitim anlayışı etkisini benimseyen kuşak içinde yer alan ve Türkiye’de program alanının bir akademik alan olarak kurumsallaşmasına çok önemli katkılar yapan Selahattin Ertürk değerlendirme tanımıyla da bugün hala alan yazındaki etkisini sürdürmektedir. Ertürk’ün Millî Eğitim Bakanlığının isteği üzerine 1966 yılında Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğü Öğretmeni İşbaşında Yetiştirme Bürosu tarafından basılan “Planlı Eğitim ve Değerlendirme” isimli eseri eğitim programları ve öğretim alanında program araştırmaları açısından büyük bir önem taşımaktadır (Aktan, 2015). Ertürk’e göre; diğer bir tanımına göre değerlendirme; yetişek (program) geliştirmenin son ve tamamlayıcı halkasıdır ve eğitim hedeflerinin gerçekleşme derecesini tayin eder. Değerlendirme; istendik değişimlerin meydana gelmesi kuvvetle muhtemel olan öğrenme yaşantılarının gerçekleşme durumunu anlama faaliyetleridir (Ertürk, 1979). Görüldüğü gibi Ertürk değerlendirmede, Tyler’da olduğu gibi hedeflerin gerçekleşmesi durumunun belirlenmesini değerlendirmenin ana veri kaynağı olduğunu vurgular. Bunun yanı sıra da hedeflerin gerçekleşmesinde işe koşulan öğrenme yaşantılarının ne derecede gerçekleştiğini anlamayı değerlendirmenin ana unsuru içerisinde ele alır. Bu bakış açılarından yola çıkarak Ertürk’ün Amerikan ekolünden etkilendiği söylenebilir.

Ertürk’ün değerlendirmede amaç ögesinin gerçekleşme durumunun belirlenmesini ön planda tutması kendisinden sonraki bir çok tanıma da etkilemiştir. Örneğin Korkmaz (2017)’ın yaptığı tanımda değerlendirme; tasarlanan, geliştiril-